І чужому научайтесь,
і свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. No. 237. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, 19-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1964 Ч. 237. VOL. LXXI

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПРОПОНУЄ $2 БІЛЬЙОНИ НА ПОБОРЮВАННЯ ВБОГОСТИ

Вашингтон. — Президент Джансон має просити Конґрес про призначення двох більйонів долярів на боротьбу проти вбогости в бюджеті на 1966-ий рік, який зачнеться 1-го липня 1965-го року. Коли Конґрес схвалить цю велику суму, то вона буде майже тричі більша від тих фондів, що є призначені на поборювання вбогости в цьому фінансовому році, який скінчиться 30-го червня 1965 року. На цей рік Президент проєктував видати на поборювання безробіття — $962 500 000, але Конґрес ухвалить видатковати лише — $784 200 000. Схвалені суми на 196-ий рік не мусіли б бути видатковані до червня того ж року, і могли б бути перенесені на черговий фінансовий рік. Фондами на поборювання вбогости завідує Уряд Економічної Можливости, який очолює Сарджент Шрайвер. На цей фінансовий рік фонди були схвалені досить пізно, тому можна було досі видаткувати тільки $117 000-000 на 212 різних проєктів у всіх стейтах та територіях. Велика частина цих грошей пішла на допомогу стейтам, містам і громадам, які мають готові пляни скріплювати економіку. Шикаґо дістало — $4 343 571, Дітройт — $3 403-759, Лос Анджелес — $2 729-683, Атланта (Джорджія) — $1 080 000. Крім того, з цих фондів вже скористали 75 інших громад, між ними були й індіянські резервати, деякі гірські повіти в стейтах Кентаки, Джорджія, Теннессі і Вест Вірджінія та сільські вбогі райони в Луїзіяні, Аркенсо і Вірджінії. Великі суми з цих фондів дістають і так звані Сусідські Корпуси Молоді в міських і сільських районах, що вже працюють в 23-ох стейтах. Ці Корпуси Молоді мають дати працю в неповному числі годин тій молоді, що ще перебуває в школах. Та молодь, що вже залишила школи, має дістати працю в повній нормі годин та привчатися до дисциплінованої фахової праці під проводом інструкторів. Окремі фонди призначені є на те, щоб перевишколювати до фахової праці дорослих робітників, які тепер не мають праці і живуть з допомоги. Ці проєкти є вже здійснені в 9-ох стейтах і на Дівочих островах. На цю ціль досі видатковано — $18 344-000 у всіх стейтах і в Дистрикті Колюмбія. Впродовж найближчих 6-ох місяців мають перевишколити коло 30-000 дорослих робітників. Крім того організують вже так звані Корпуси Праці, в яких знайшла б працю незатруднена молодь і при цьому вона набувала б фахового звання та привчалася б до постійної праці. Таких в Корпусі Праці має бути 59 у 28-ох стейтах. Члени Корпусу Праці матимуть приміщення в тих залишених військом таборах, які не є тепер потрібні збройним силам. Приватний промисл зобов'язався допомагати урядові у вишколі молоді в Корпусах Праці. І так Міжнародна Телефонічна і Телеграфічна Електрична Корпорація підписала контракт на $11-520 000 на вишкіл 2 500 молодих людей в таборі Кілмер. Там мають навчати таких фахів, як кухарі, кельнери, механіки, зварювачі, бюрові робітники та ін. Допомагатиме в цій великій праці відомий університет Рутґерса в Ню Джерзі. Директор Уряду Економічних Можливостей Шрайвер має надію, що він зацікавить цією справою ще й інші промислові фірми, які заключать контракти з урядовою агенцією для вишколу в себе нових фахових робітників. Незабаром мають урухомити ще одну програму для здійснення боротьби проти вбогости: мають діяти так звані Добровольці на службі Америки, що в скороченні англійської назви дає ВІСТА (Волонтірс ін сервіс ту Америка) — це буде домашній відповідник до Корпусу Миру, який поборює вбогість за кордоном. Члени ВІСТА почнуть працювати вже в січні найближчого року.

ПЕРЕГОВОРИ СТАЛЕВАРІВ. В травні наступного року вигасає контракт між найбільшою фірмою виробу сталі „Юнайтед Стейтс Стіл" та професійною спілкою Об'єднаних Сталеварників. Репрезентанти сталеварників запропонували новий контракт, який — в оцінці підприємства — є найкоштовнішим в історії індустрії. На фото: репрезентанти сталевої індустрії і сталеварників виходять із залі спільних нарад в Питсбурґу, на якій уже видно різдвяно-святочні декорації.

Крайова продукція і число затруднених на рекордовій висоті

Вашингтон. — Федеральна Резервова Рада повідомляє, що індекс продукції в листопаді цього року збільшився до нового рекорду і становив 134.9 відсотка в порівнянні з пересічними індексами в 1957-1959 роках, коли він виносив 100. Число затруднених поза фармерством збільшилося на 200,000 і становило рекорд для того місяця — 59,300,000. Тут треба зазначити, що звичайно в листопаді число затруднених зменшується, бо припиняються праці на відкритих місцях, при будовах, на шляхах і т. п. Збільшення числа затруднених в листопаді є спричинене тим, що більше осіб дістало працю в мануфактурному промислі, в якому в листопаді працювало 17,600,000 — найбільше число для листопада від кінця другої світової війни. Не зменшилося число робітників при будовах тому, що листопад цього року був лагідний. В будівельному промислі працювало 3,300,000 — що є рекордом в місяці листопаді. Число годин праці в тижні збільшилося на 0.2 відсотка і виносило — 40,9.

Договір про „мир" у портах на Сході ЗДА

Ню Йорк. — Міжнародне Т-во Портових Вантажників 17-го грудня заключило договір про працю з власниками кораблів, який запевнив мир у всіх портах на східньому побережжі від Мейну до Тексасу. Коли б не прийшло було до порозуміння, то вже в найближчу неділю почався би був страйк, бо тоді кінчився договір про працю. Спілки портових вантажників об'єдують 60 000 членів. Власники кораблів мусітимуть збільшити заробітні платні портовим вантажникам та витратити на різні забезпечення впродовж найближчих чотирьох років — $94 500 000. Портові вантажники дістали збільшені платні й більші пенсії для вдів.. Все це коштуватиме власників кораблів по 80 центів більше від години заробітної платні. Власники кораблів дістали таку концесію, що мають бути зменшені робітничі бриґади з 20-ох до 17-ох членів.

„Марінер — 4" минатиме плянету Марс

Ковков Біч, Флорида. — Випущений 28-го листопада „Марінер 4" в напрямі плянети Марс в такому напрямку, що він був би минав цю плянету в такій далекій віддалі, що не міг би був фотографувати поверхні цієї плянети. Минулого тижня вдалося з Землі поправити цей напрям і тепер „Марінер 4" має летіти попри Марс у віддалі 5.400 миль, що вможливлять зробити 22 телевізійні фота, які він передасть на Землю, і які будуть першими світликами, зробленими з такої „близької віддалі". СССР вислав два дні пізніше, 30-го листопада свій воздушний корабель „Зонд 2". Зараз після випущення повідомлено з Москви, що „Зонд 2" не летить із потрібною швидкістю, як передбачалося. Тепер Москва не дає вісток про „Зонда 2". Початковий лет Марінера вказував на те, що він минав би був Марс у віддалі 151.000 миль, що було б не дозволило на фотографування. Теперішня віддаль 5,400 миль є добра до фотографування, але в липні мають ще з Землі в правильному напрямі скерувати фотокамери на „Марінері 4", щоб вони були скеровані на Марса, а не на іншу плянету.

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА** відбуде наукове засідання Комісії для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом, з доповіддю д-ра Петра Стерча, „Взаємовідносини між словаками й карпатськими українцями в 1938-39." Засідання відбудеться в неділю 20 грудня 1964 р. о 6-ій год. веч. в будинку Академії: 206 Вест 100 вул. Н. П.

КАРДИНАЛ ВИШИНСЬКИЙ ПОРУЧАЄ ПОЛЬСЬКУ МОВУ В БОГОСЛУЖБАХ ДЛЯ ПОЛЯКІВ ПОЗА ПОЛЬЩЕЮ

Рим. — Католицька пресова аґенція подала повний текст листа, що його примас Католицької Церкви в Польщі, кардинал Стефан Вишинський розіслав всім польським духовникам за кордоном в справі користування польською мовою в Богослужбах і інших різних церковних відправах та в уділюванні Святих Тайн. Кардинал Вишинський нав'язує до історичного рішення Другого Ватиканського Собору про введення народних мов до Богослужб, „щоб включити вірних в усі форми літургійного життя, так, щоб не тільки душпастир, але й ціла спільнота виконувала літургійні чинності, в яких бере участь". „Великою допомогою — пише кард. Вишинський — в такому переживанні Літургії є рідна мова, мова, якою людина послуговується в своїй розмові з Богом. Тому декрет Собору про Богослужбу вводить вживання широко мови вірних в Богослужбових текстах. Для нас, поляків — пише польський кардинал, — і на батьківщині і в розсіянні по світу такою мовою є мова польська. Внаслідку наших заходів Апостольська Столиця надала право вживати польську мову в багатьох літургійних чинностях..." Кард. Вишинський стверджує, що постанова декрету про вживання рідної мови в Богослужбах пов'язана взагалі із проблемою мови національних груп, існуючих в діяспорі. Признаючи, що в деяких гуртах польської спільноти за кордоном польська мова заникає, кардинал Вишинський підкреслює значення рідної мови в Церкві для зберігання мови батьків: „... Відсіль потреба підтримування знання мови наших батьків, потреба навчати ту мову покоління, які народились вже поза Польщею і виховані в школах країн поселення, де не чути польського слова. Перед поляками на еміґрації стає потреба творити польські суботні школи, завдяки яким діти можуть поглибити знання мови своїх батьків, мови своїх предків або просто навчитися тієї мови, якщо родинний дім занедбав це. Щоденне життя вимагає знання мови країни поселення, але існують в людині духові основи, особливо її потреби релігійні і культурні, що їх задовольняється мовою своїх батьків, мовою, в якій падали перші слова молитви, зверненої до Батька в небі. І цього скарбу рідної мови треба берегти, щоб він служив великим вартостям духа".

Кардинал Вишинський перестерігає, що користування народною мовою в Богослужбах і різних церковних відправах вимагає згоди єпархіяльного єпископа. Однак тут же сам обіцяє свою допомогу польським вірним на еміґрації, „якщо вони стрінули б поважні труднощі" в отриманні від свого єпархіяльного єпископа дозволу на користування в Церкві рідною мовою.

Совєти готові вплатити до каси ОН частину свого боргу

Об'єднані Нації. — Совєтський Союз, зорієнтувавшись, що може програти справу свого заборження до каси Об'єднаних Націй вище дворічного свого членського внеску та взагалі наразити на шкоду свій престиж у дебатах, чи треба застосувати до нього, СССР, 19-ту статтю чартеру Об'єднаних Націй, що каже таких довжників позбавляти права голосу, рішив прийняти „компроміс", що його запропонував венезуельський дипломат Карльос Родріґез та підтримала 12-членна Комісія, обрана для цієї справи з-посеред „невтральних". За тим компромісом, який дозволяє Совєтам „зберегти обличчя", вони мали б вплатити певну суму до новоствореного „Рятункового Фонду", так щоб довжна сума була нижчою за дворічні членські внески. Совєти завинили 52 мільйони дол. з титулу своїх зобов'язань на так звані мирові місії ОН в Конґо і на Середньому Сході: вони заявили, що ті місії були „нелеґальні" і відмовилися „принципово" заплатити будь-що, дарма що Міжнародний Трибунал в Гаазі вирішив, що кожне діло, схвалене Генеральними Асамблеями, є „леґальне". Гадають, що Совєти вплатять тепер яких 17 мільйонів дол., та що за їх прикладом підуть і сателітні країни, які є в подібній ситуації і що таким способом облегшиться теперішня фінансова скрута ОН.

Перуанські студенти вивчають українські танці та пісні у Бразилії

Куритиба, Бразилія. — Тут відбувся черговий міжнародний фестиваль музики, пісні й танцю, у театрі „Ґваїра". Усі 7,000 місць театру були заповнені. На фестивалі виступала українська національна група, перуанські студенти, німці та ін. Як повідомляє „Наш Клич" ч. 37 з Буенос Айресу, чимала група перуанських студентів, які за кошт уряду Перу вчаться в Куритибському університеті, так захопилися українськими піснями й танцями, що попрохали українців, аби і їх навчили. Їхнє прохання було задоволене: у будинку Хліборобсько - Освітнього Інституту перуанські студенти навчились українських пісень і танців. З пісень найбільше сподобались їм „Садок вишневий" і „Сонце низенько", а з танців — „Гопак". Після закінчення студій, повернувшись до Перу, вони знайомитимуть там своїх земляків з українським фольклорним мистецтвом. Перуонці висловили також побажання, щоб українські пісні перекласти на еспанську мову, і тоді вони стануть набутком і їхнього співучого народу.

ЗАХІД СТВЕРДЖУЄ ПОСТІЙНУ ЗАГРОЗУ ЗБОКУ КОМУНІЗМУ

15 ДЕРЖАВ АТЛАНТІЙСЬКОГО СОЮЗУ ВИЗНАЛИ ПОТРЕБУ ЗБЕРЕГТИ І СКРІПИТИ СВОЮ ЄДНІСТЬ

Париж. — Конференція 15-ох членських держав Північно - Атлантійського оборонного пакту, в якій взяли участь міністри закордонних, військових і фінансових справ, закінчила свої триденні наради, які тривали від 15 до 17 грудня ц. р. У проголошеному офіційному комунікаті стверджується, що „міністри переглянули ціле поле східньо - західніх взаємин. Основні причини напруження існують далі і будуть існувати так довго, поки ціллю комуністичних країн залишається поширення їхньої системи на цілий світ. Міністри ствердили, що останні події в Китаї і в Совєтському Союзі збільшили непевність, в обличчі якої знаходиться світ. Вони потвердили своє переконання, що суттєвою справою для Союзу залишається зберегти і скріпити його єдність". На існуючі всередині Атлантійського Союзу розбіжності натякає тільки 4-та точка того комунікату, де говориться про „необхідність скріплення і поглиблення політичних нарад". Рада НАТО доручила своїй постійній репрезентації, яка урядує в Парижі, „переглянути цілі і справи, на які погоджуються всі членські держави". Говорячи про потребу мирної розв'язки спірних між Сходом і Заходом проблем, Рада НАТО заявила, що вона „прив'язує велику вагу до того, щоб зробити поступ в напрямку здійснення законних аспірацій німецького народу до з'єднання на базі самовизначення". Що стосується проблеми Берліну, то Рада НАТО ще раз відкликалась до своєї декларації з 16 грудня 1958 року. Признавши потребу міжнародного роззброєння на базі міжнародної контролі, Рада НАТО водночас ствердила, що поки нема такого роззброєння — „кожне послаблення альянтської оборонної постави виставило б Союз тільки на посилений натиск (збоку комуністів)". Окрему точку в тому офіційному комунікаті присвячено грецько - турецьким взаєминам, ствердивши необхідність збереження між тими двома державами миру і союзницької приязни та висловивши готовість всебічно допомогти до мирної і згідливої розв'язки проблеми Кіпру. Найближча конференція Ради НАТО на міністерському рівені відбудеться в Лондоні у травні 1965 року. Взагалі — офіційний комунікат про ту важливу західню конференцію у Парижі охоплює 14 точок. Не згадано в ньому нічого про справу, яка породжує між альянтами найпалкіші суперечки, а саме проєкт побудови морської фльоти з різнонаціональною залогою та атомовими ракетами. Зате під час свого перебування в Парижі на конференції Ради НАТО міністри п'ятьох держав — ЗДА, Британії, Західньої Німеччини, Італії і Голляндії погодились, що в січні 1965 року мають з'їхатись їхні віце-міністри закордонних справ, мабуть в Римі або в Гаазі, перевірити все, що до цього часу говорено й осягнено в справі атомової потуги НАТО і передати вислід своїх нарад урядам. Повідомлено вже, що Америку репрезентуватиме на тій конференції заступник державного секретаря Джордж Болл. Державний секретар Дін Раск, секретар оборони Роберт МекНамара і секретар фінансів Даґлас Діллон вже вернулися до Вашингтону. Раск і МекНамара негайно склали звідомлення президентові Джансонові.

Захід перевіряє задуми Москви щодо Німеччини

Берлін. — Хоч західні великодержави ставляться песимістично до реальних можливостей з'єдання Німеччини в теперішній міжнародній ситуації, проте вони не виключають, що Москва — може — має на увазі якісь такі ходи, які облегшили б бодай долю 17 мільйонів німців у Східній Німеччині. Західні держави — стверджують кореспонденти в Західньому Берліні — не знають, що наділі криється за совєтською пропозицією, щоб відновити статус чотиридержавного правління в Західньому Берліні. Якщо це тільки совєтський маневр, щоб дістати голос в західньо-берлінських справах, то це був би доказ на гостріший совєтський курс. Але не виключається, що Совєти хочуть таким способом нав'язати до того Потсдамського договору, який насправді наклав на 4 переможні великодержави — ЗДА, Британія, Франція і СССР — відповідальність за дальшу долю цілої Німеччини. В такому випадку Совєти самі дали б формальну підставу для нової конференції про Берлін і Німеччину — що власне є бажанням Західньої Німеччини. Звертають увагу, що хоч у 1955 році Совєти скасували згаданий статус державної адміністрації в Берліні і Німеччині, створивши „суверенну" Східню Німеччину, проте до цього часу зберігся титул „високих комісарів" 4-ох великих держав для Німеччини.

Уряд плянує видати $3.5 більйона на допомогу закордонові

Вашингтон. — Урядові плянувальники бюджету й Аґенція для інтернаціонального розвитку заплянували $ 3.5 більйона на допомогу закордонові в наступному фінансовому році. У цій пропозиції є також прохання до Конґресу, щоб він затвердив чотирирічний плян допомоги для закордону. Спочатку запланована для економічної і воєнної допомоги сума на 1966-й рік сягала висоти $ 3.7 більйона, але Бюджетова Комісія на таку суму не погодилась. Американська допомога для закордону в наступному фінансовому році буде вища на $ 450 мільйонів, ніж була цього року, який кінчається 30-го червня. Минулого року Президент Линдон Б. Джансон попрохав Конґрес затвердити на закордонну допомогу $ 3,516,700,000, бо лише така допомога була б ефективною для проведення американської закордонної політики. Конґрес визнав тоді $ 3,507 більйона, але потім призначив $ 3,250 більйона з тим, що два більйони долярів мали бути зужиті на економічну допомогу і позички, а один більйон — на військову допомогу.

● **Асошіейтед Прес** звітує, що це сам президент Джансон мав дати матеріял до статті в „Ню Йорк Таймсі" про те, що демократичний уряд вестиме в найближчому часі поміркованую внутрішню і закордонну політику. На цій пресовій конференції були також і представники інших щоденників.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Джансон** та ціла його родина, пані Джансон, 20-річна донька Линда Бирд і 17-річна Лусі Бейнс приймали в Білому Домі 150 дітей, в більшості сиріток із захисту, для яких влаштовано окрему виставку у східній кімнаті Білого Дому та під ялинкою у Блакітній кімнаті роздано всім дітям різдвяні дарунки. Одна п'ята дітей була біла, а решта була неґритянського походження.

● **Массачусетський сенатор** Едвард М. Кеннеді 16-го грудня на власних ногах вийшов із Баптистського шпиталю в Бостоні та відлетів на Флориду до Палм Бічу, де він має відпочивати та відзначати Різдвяні свята. Він лежав у шпиталі від 19-го червня, коли зламав був спину в летунській катастрофі. Сенатор Кеннеді сказав, що лікарі зробили малощо не чудо, що він зможе бути присутній на відкритті нового Конґресу 4-го січня 1965-го року. Перед виїздом на Флориду Едвард Кеннеді поїхав 25 миль на гріб свого співробітника Едварда Мосса, який згинув у катастрофі 19-го червня.

● **Д-р Аллен Р. Сендейдж** із обсерваторії Вільсон-Паломар в Каліфорнії виявляє, що аж тепер дійшло на землю світло з якоїсь експльозії, що сталася десь далеко у всесвіті коло 5 більйонів років. Треба пригадати, що світло йде зі швидкістю 186,000 миль на секунду. Ця катастрофа десь у космосі спричинила виникнення якогось небесного тіла, яке видає дуже сильну радіяцію.

● **Три совєтські інженери** Н. В. Гудин, В. П. Кутінов і В. С. Бульба-Попков опатентували у Вашингтоні свій винахід — машину, яка за допомогою електричних приладів має засипляти людей.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ
(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

Московське крутійство

Перший секретар ЦК КПСС Брежнєв виступив у Кремлі з доповіддю на мітинґу т. зв. „совєтсько - чехословацької дружби". Він, між ін. сказав: „Увесь світ знає, що ми твердо додержуємось ленінської політики мирного співіснування держав з різним суспільним ладом. Але саме тому, що ми переконані прихильники мирного співіснування, ми рішуче і непримиренно виступаємо проти тих, хто хоче порушити це мирне співіснування, даємо відсіч провокаціям імперіялістів, будь-яким їх посяганням на мирне життя народів соціялістичних країн, на свободу і незалежність народів Азії, Африки і Латинської Америки, всіма засобами підтримуємо справедливу боротьбу цих народів".

„Ходіння по муках"

Передруковуємо без коментарів листа студента Львівського ун-ту В. Грисюка, опублікованого в „Молоді України" з 9 грудня:

„Нині від кожного трудівника вимагається велика відповідальність, оперативність у роботі.

На жаль, цього ще не усвідомили працівники паспортного столу Камінь-Каширського райвідділу міліції Волинської області. Для того, щоб замінити паспорт, мені довелось пропустити п'ять днів занять в університеті. А все здавалося так просто: взяти форму ч. 1, блянки на виписку, завірити їх у сільській раді, і нарешті одержати в райцентрі паспорт.

Від Камінь-Каширського до сільської ради 14 кілометрів, а до мого села Гута Боровенська — ще 8. Через бездоріжжя шлях доводиться долати в основному пішки.

І ось на третій день у паспортному столі я одержую таку відповідь: „Ви дуже швидкі, юначе, хочете, щоб відразу вам видали паспорт. Ой ні"...

На четвертий день документ був готовий, але мене знову послали в сільську раду за домовою книжкою. Це значило: пройти ще 28 кілометрів, втратити ще не менше дня..."

„Історія української лексикографії"

Книжка під такою назвою вийшла у видавництві „Наукова Думка" в Києві. Вона охоплює приблизно 40 років часу, відколи почали з'являтися перші українські словники. У книжці обговорено багато різних видань словників, у тому числі й рукописних, створених у середині минулого століття, які й до цього часу залишаються тільки в рукописах. Розглядаючи „Українсько-російський словник" у 6 томах, автор додає багато українських слів, пропущених у тому словнику, вказує також на нічим не виправдані запозичення-кальки з російської мови тощо.

(За „Літературною Україною" з 8 грудня).

У СВІТІ

● **У Парижі** будують нову підземку, яка має получити передмістя Сан Жермен і Боазі Сан Лежер, віддалені на просторі 13 миль. Роботи біля тієї нової підземки мають скінчитися в 1975 році. Біля кожної зупинки тієї підземки будуть паркувальні місця для автомобілів, щоб заохотити подорожніх — їхати радше підземкою. Париж має тепер 9 мільйонів мешканців.

● **У столиці Кенії Найробі** колишн. британської колонії, її перший президент, колишній лідер підпільно-терористичної організації „Мав-Мав" Йомо Кеніятта, відкрив перший в тій країні парлямент, заповівши „строгу невтральність" в міжнародних справах. В тому самому дні відкрито там же його бронзовий пам'ятник і його прихильники звеличували його, як „післанця Божого" та „живу леґенду". „Культ особи" буйно процвітає в різних країнах Африки.

● **Судейський трибунал** із Франкфурту в Західній Німеччині, який судить 22-ох членів адміністрації страхітливого кацету в Освєнцімі (Авшвіці), переїхав до Освєнціма, на терен того колишнього кацету, щоб наочно ствердити, де саме обвинувачені масово винищували в'язнів. З-посеред обвинувачених перевезено туди тільки одного, д-ра Франца Люкаса, який поручав нацистським катам, кого треба вбити. Судді, прокуратор, свідки і знавці оглянули, м. і. „чорну стіну", під якою розстріляно 20.000 в'язнів. Це вперше польські державні власті співпрацюють з західньо-німецьким судом.

● **Карль Гамбро**, колишній президент Ліґи Націй, помер в Осльо в Норвегії на 80 році життя. Цікаво, що хоч той норвезький політик був довголітнім парляментарним послом, головою Консервативної партії і головою норвезького парляменту, проте ніколи у своєму житті не став був прем'єром Норвегії.

● **У Південному В'єтнамі** 500 буддистських монахів і монахинь перевели демонстраційний голодовий страйк. Кампанія буддистів проти цивільного уряду Тран Ван Гуонґа має частинний успіх, бо зрікся вже міністер освіти та, мабуть, зречуться й деякі інші міністри із слабшими нервами.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Коли зустрічається . . . троє

На іншому місці в цьому числі переповідаємо за тижневиком „Українське Життя" з 13-го грудня цього року перебіг зустрічі з діячами культури із підсовєтської України в Шикаго, яку влаштував — як сказано — „приватний комітет" з д-ром Томою Лапичаком на чолі. Очевидно, „Свобода" могла б послати туди свого акредитованого кореспондента, щоб опісля подати оригінальну вістку, але з практики „Клюбу Круглого Стола" в Ню Йорку відомо, що кореспондент „Свободи" на такій зустрічі може бути небажаний, і його випрошують. Отже, щоб господарям зустрічі не комплікувати справи, цим разом кореспондента „Свобода" не висилала. Але із зреферованої з „Українського Життя" вістки читач і ми можемо поробити деякі висновки.

Перше, що вражає — не кажучи вже про саме запрошування таких відвідувачів на українські національні форуми, до яких „Свобода" вже зайняла становище — це своєрідні „два світи" у їх взаємовідношенні. Наші „круглі столи" і „приватні комітети" запрошують цих відвідувачів, без сумніву, в добрій вірі, з добрими інтенціями. Запрошують і приймають щиро й одверто, радше занадто щиро й занадто одверто, якщо мати на увазі всіх запрошуваних осіб і справжній характер їх відвідин. І в Ню Йорку і в Шикаґо їх приймали, частували, а в Ню Йорку одна пані навіть сказала, що „за ціле своє життя стільки не націлувалась", як під час гостини тих відвідувачів у її помешканні. Коли ж на тому прийнятті один з наших письменників згадав про совєтські в'язниці, то йому докоряли організатори зустрічі, що він „попсував настрій". Подібне трапилося й іншому нашому культурному діячеві, якому на зустрічі в „Клюбі Круглого Стола" докоряли, що „задовго говорив" про безправ'я совєтської окупаційної системи в Україні. Коли ж прийшло до „виміни слів", то опікунка відвідувачів коротко заявила, що про відносини в Совєтському Союзі нема що багато говорити, бо — мовляв — „ви все знаєте". Отже розмову звернено відразу на те, як то тяжко приходиться культурним діячам, зокрема письменникам, на еміграції, як то не Москва, але Вашингтон легковажить українців, і так далі і тому подібне. Це вже нікому „не псувало настрою", і нікому не докоряли, що говорить задовго. Так було в Ню Йорку.

В Шикаґо бачимо точно те саме. Господарі з „приватного комітету" вітають і частують, пані Леся Курапась співає „Рушничок", що його скомпонував брат присявного на тій зустрічі відвідувача, а один з відвідувачів, артист А. Сова, віддячився їм за те тим, що прочитав . . . „низькопробний жарт антирелігійного змісту", що його оплескували інші відвідувачі. Господарі на це не зареагували, чи як уже хто хоче — зареагували тим, що не оплескували. Та коли деякі з приявних, що відвідували Україну, між ними інж. Степан і проф. Мирон Куропасі та П. Василеський, згадували про те, „що їм подобалося і не подобалося" під час їхніх відвідин у Совєтському Союзі, то „пані Колосова — провідниця групи відвідувачів — відповіла навіть у різкому і піднесеному тоні". Так само „доволі гостру реакцію гостей" викликали виступи д-ра В. Маркуся та п. Б. Зорича. У повідомленні „Українського Життя" натомість не сказано, як реагували на ці виступи господарі, хоч сказано, що „присутні схвально оплескали" відповідь одного з відвідувачів.

Ані в Ню Йорку, ані в Шикаґо — як виходить з інформацій — ніхто не питав, наприклад, чи в Україні вже забули про Великий Голод та всі інші злочини Москви супроти українського народу, що їх тепер звалюється на „культ особи", ніхто не питав, чому ці злочини не є щоденною темою преси, чому не засуджують їх діячі культури, щоб вони не повторилися в майбутньому. Ніхто не питав, бо це „зіпсувало б" настрій. Але не завагався „зіпсувати настрій" гостинних господарів один з відвідувачів, прочитавши „низькопробний жарт антирелігійного змісту". За другим, третім чи десятим разом — якщо такі будуть — ці „гості" вже, можливо, одверто говоритимуть і про „здегенерованих фашистських недобитків", чи пак отих „буржуазних націоналістів", про яких вони з таким запалом і з такою ненавистю говорили в затишші своєї кімнати у готелі „Говернор Клінтон" в Ню Йорку після гостини за „Круглим столом". Чому ж бо й ні, коли кореспондент „Українського Життя", пишучи про виступ „керівника групи" Колосової, з таким респектом і повагою критикує її за „перескравлення досягнень української держави (!) в ділянці економіки, культури тощо".

Міркування можна б було продовжувати, але сказаного вистачає, щоб пізнати, що на таких зустрічах не зустрічається двоє, в даному випадку двоє братів з того і цього боку залізної заслони, але зустрічається цілком виразно троє: двоє братів і „третій", що гнобить того брата, над яким має владу. Не для радости і добра братів дозволяє „той третій" ці їхні зустрічі, але на те, щоб ще більше бути „тим третім, який користає". Того третього, і тільки того третього, бачать, бо мусять на нього дивитися і не сміють його ані нахвилину, навіть у поцілунку з братом, забути також і ті чесні з-поміж відвідувачів, але його, того третього, не бачать „круглі столи" і „приватні комітети".

Гарна, повна туги й жалю пісня про те, „коли розлучаються двоє". Якже радісною була б вона про те, „коли зустрічаються двоє". Але якже погана вона про те, „коли зустрічаються троє".

Америка й Европа — одне

Промова секретаря оборони Роберта МекНамари, виголошена в середу цього тижня у Парижі на пленарному засіданні міністрів закордонних, військових і фінансових справ 15-ох держав - членів Атлантійського Союзу, була наче каменем на могилі американського ізоляціонізму. Парадоксально, та промова зверталася проти ізоляціонізму европейського, що його плекає французький президент Шарль де Голль. Ніхто з американських державних мужів, публіцистів і військовиків не говорив від часу останньої світової війни поважно про поворот Америки до політики ізоляціонізму, ані навіть про „відступ з Европи" та плянування так званої „периферійної стратегії", себто оборони Европи з-поза европейських випадних баз. Це де Голль, керований своєю нехіттю у відношенні до „англо - саксів" і недовір'ям до них, що зродилось тоді, коли Рузвелт і Черчилл не запросили його на конференції в Каїро і в Ялті, защеплював своїм землякам і всім західньоевропейським народам сумнів, чи Америка поспішить Европі з допомогою, якщо така допомога буде рівнозначною із загрозою знищення американських міст совєтськими атомовими ракетами.

МекНамара дав відповідь на цей сумнів, ствердивши, що в стратегічному плянуванні західнього світу не існує дилеми — боронити Европу чи боронити Америку, а існує тільки проблема оборони Америки і Европи, як геополітичної цілости. Щоб не бути голословним, МекНамара пригадав, що 40% усіх американських нуклеарних збройних сил стаціоновано або змагазиновано на терені Західньої Европи задля її оборони. Секретар оборони, з'ясувавши існування наймогутнішої у світі американської збройної потуги, зокрема потуги нуклеарної, зробив правильний висновок, що вона не потребує „додаткових інвестицій": це була прозора алюзія до французької амбіції мати власну атомову зброю. Напевно нема ні одного французького військовика й науковця, який вірив би, що Франція зможе будь-коли „наздогнати й перегнати" своїм нуклеарним збросінням Совєтський Союз, зможе оборонити Західню Европу — без збройної допомоги збоку ЗДА.

Р. Смаль-Стоцький

ФАКТИЧНА ЛІКВІДАЦІЯ АКАДЕМІЇ НАУК УССР

Шевченківський ювілейний рік в Америці добігає кінця, і ми знову маємо змогу зосередити нашу увагу на подіях в новій московській імперії та її колоніях, зокрема на нашій Україні.

У мене складається враження, що навіть наша преса, навіть подекуди й національно-демократичного напрямку, не зуміла повністю збагнути всієї важливости деяких фактів, що сталися в большевії у році 1963-ім у ділянці науки.

А саме комуністична партія зажадала була від Президії Академії Наук СССР і від Союзного Комітету для Координації Наукових Дослідів представити ЦК проєкти для встановлення зцентралізованої контролі над усіма природничими й соціяльними науками (а сюди входять філологія, мовознавство й історія, такі важливі дисципліни для всіх поневолених Москвою, колоніяльних націй).

Розуміється, сучасні комуністичні чорносотенці в Академії Наук СССР негайно, в поспіху це зробили, і їх проєкти стали основою „указу" ЦК Партії й Ради Міністрів СССР з 11-го квітня 1963 року під назвою „Заходи для вдосконалення діяльности Академії Наук СССР і Академій Наук Союзних Республік", проголошені у „Вестнику" АН СССР, 1963, ч. 6, стор. 3, 12-15.

Цей декрет обмежує права Академій Наук союзних республік, значить академій тих 14-ох колоніяльних, поневолених Москвою країн, і передає московській Академії Наук СССР контролю над усіма природничими і соціяльними науками в московській імперії.

І так Академія Наук СССР стала центральною цензурою і „держимордою" комуністичної партії над Академіями союзних республік немосковських народів, що тепер позбавлені всякої, хоч би й найменшої, не то академічної свободи, а й наукової ініціятиви. Вони стали виконними органами, бюрократичними екзекутивними установами московської Академії Наук.

Академія Наук СССР негайно прийняла нові статути, в яких той централізм здійснюється, і взяла під свою „опіку" не тільки всі Академії Наук союзних, немосковських, республік, але також усі совєтські дослідні інститути і всі високі навчальні інституції, що проявили були „ухили". Далі, Історичний Відділ Академії Наук СССР і всі наукові ради тепер поставлено під пряму контролю новоствореної Секції Соціяльних Наук, що має загальний політичний та ідеологічний догляд - цензуру над соціяльними науками всього СССР.

Ясна справа, що в першу чергу попали під повну цензуру всі історики немосковських народів із своїми Академіями Наук, які проявляли ще якусь критику власної ініціятиви, почавши від року 1956 — тієї славної „відлиги". Тепер усяка „лібералізація" скінчилась: „молчать і не возражать".

Ось таким чином московська Академія Наук СССР і її відділи перебрали тепер на себе все плянування дослідів у всіх ділянках науки, а всі немосковські Академії Наук союзних республік мають слухняно виконувати всі доручення, і то під сталою контролею й цензурою. Крім цього, всі Академії Наук немосковських союзних республік поставлено в цілковиту залежність від московської Академії Наук СССР щодо матеріяльних засобів, технічного устаткування, ба навіть нових будівель. Мало того, Академія Наук СССР діставала право іменувати та призначати ввесь науковий й адміністративний апарат у немосковських Академіях Наук, директорів усіх дослідних інститутів та затверджувати дійсних членів і членів - кореспондентів.

Те, що Сталін міг здійснювати тільки кривавим терором, те його наступники осягнули формальним законом, закріпивши повну централізацію й цензуру над немосковськими Академіями Наук.

Московським імперіялістам, розуміється, йшлося в першу чергу про те, щоб дістати повну контролю над тематикою істориків. І в цім напрямку їхні надії на Академію Наук СССР — не завели. В журналі „История СССР" (1964, ч. 1) вона обмежена дослідами над „законами розвитку суспільности і переходу з однієї соціо-економічної формації до іншої, законами, що керують розвитком соціялізму і переходом до комунізму"; дослідами над історією „октябрської" революції, історією „великої вітчизняної війни" 1941 - 1945, історією міст і фабрик, „історією міжнародного робітничого й національно - визвольного руху", історією політики СССР і його міжнародних зв'язків, етногенезою і історією формацій народів, історією культури світу та історією історичної науки. Дійсна мета всіх цих „дослідів" — задушити правдиві історії немосковських націй - колоній та приспішити формування „єдиної совєтської нації".

Філологія й мовознавство дістануть також свою тематику, призначену для здійснювання тієї самої мети — повільного знищення української мови, засудженої на смерть новою програмою КПСС.

Ось ці реалітети, що їх українська незалежна й вільна наука мусить взяти під увагу і для оборони української нації скликати спеціяльний конґрес наших незалежних науковців у вільному світі.

Леонід ПОЛТАВА

МЕТЕЛИЦЯ

Я люблю метелицю.
Як своє життя,
Стеле вона, стелеться
Та й без вороття!
На долоні падає
Трепетна зоря:
Чути в її трепеті
Голубі моря,
І вітри причасні,
І пісні борів
І в серцях затаєні
Сльози матерів.

Не згасай метелице!
В танкові сніжки
Стелять мені, стеляться
Пахощі жоржини,
Теплими туманами
Виткані гаї,
І уста коханої,
І сльоза її . . .
Все — не скалендарене,
Свіже, мов сади,
Сніжно-білим маривом
Зникле назавжди.

У СВІТІ ЧИТАЧА

НЕРОЗГАДАНИЙ ГЕНІЙ

У цьому Шекспірівському році не один читач, шукаючи лектури, зупинився в Шекспірівському відділі. І, мабуть, не один у зустрічі з друкованим Шекспіром пережив, замість присмности, розчарування.

Проблема читання Шекспірових творів не нова, і чимало вже написано про те. Клясичним зразком такої невдачі читача Шекспірівських творів залишиться не хто інший, як геніяльний російський романіст Л. Толстой, що не завагався записати для історії:

„Довго я не вірив собі і протягом п'ятдесятьох років брався перевіряти себе, читати Шекспіра в усіх можливих видах, по-російськи, по-англійськи й по-німецьки в перекладі Шлеґеля, як мені радили. Читав по декілька разів і драми, і комедії, і хроніки та несхибно переживав усе те саме: огиду, нудьгу і здивування.

„Сьогодні, перед писанням цієї статті, 75-річним старцем, бажаючи ще раз перевірити себе, я знову перечитав усього Шекспіра від „Ліра", „Гамлета", „Отелло" до хронік Генриків, „Троїлла і Кресеіди", „Бурі" і „Цімбеліна", і ще з більшою силою пережив те саме почуття, але вже не здивування, а твердого, безсумнівного переконання, що ота велика, безспірна слава великого, геніяльного письменника, якою користується Шекспір і яка змушувала наших сучасних письменників наслідувати його, а читачів насилувати своє естетичне відчуття і віднаходити в ньому неіснуючу велич — що це все велике зло, як і всяка неправда . . ."

Є багато причин для цього гострого осуду. Адже відомий і інший вислів Л. Толстого, який „Вниз по матушке по Волге" ставить вище від Дев'ятої Симфонії Бетговена. Геніяльний реаліст і мораліст кінця 19 сторіччя нездібний був зрозуміти людину Ренесансу, яка щойно пробудилась до життя, буйна, повна віри, повна енергії, людину, яка бачила одночасно і всю складність життя і з гамлетівською меляхолією заглядала в його глибини, але не бралася цього життя реформувати, не бралася проповідувати, залишивши цю ролю пізнішим проповідникам типу самого Толстого, що хоча відчував неправду і фальш, але, кінець-кінцем, своїми проповідями промощував шлях для найбільшої брехні, для большевизму.

Головною ж причиною читацьких невдач є специфічний характер Шекспірових творів. Стихією Шекспіра була сцена, всі його твори написано для сцени, і тільки на сцені відкривається вповні їх глибинна краса. Читачеві треба поборювати багато труднощів. В оригіналі кожна сторінка Шекспірового твору рясніє поясненнями незрозумілих слів, які за сторіччя відумерли або набрали і н ш о г о значення. Студіювання їх не приносить ніякої присмности.

Переклади не рятують ситуації. Відповідно до вимог тодішньої сцени, без завіси, без формальних декорацій, Шекспір компонував твір у безперервній пливучості акції, що нагадує сучасний кінофільм. Імена, десятки імен, все нових, без ніякої характеристики, без пояснень щодо вигляду, походження, без конечних доповнень — не можуть промовити до читача.

„Це все ставить до читача великі вимоги, — пише з цього приводу американський шекспіріянець, пані Маршет Шут у передмові до своїх знаменитих „Історій з Шекспіра", — А тому, що Шекспір йому не поможе, читач мусить пробити сам додаткову працю".

Пересічна людина не любить, щоб її повчали, що робити, і вона може почати студіювати твір, наприклад, „Ромео і Джульєтта" з оформленим у думці переконанням, що знайде присмність. Вона починає читати перший акт і знаходить, що дві дійові особи, Сампсон і Ґреґорі, балакають про вугілля, здається, не до пуття. Вона починає перегортати сторінки, шукаючи якоїсь історії, і знаходить велике число італійських імен, яких не може відрізнити одне від одного, і промови з довжелезними співами. Отак вона відкидає книжку, переконана, що Шекспір затяжкий, щоб його читати для присмности; і що вся справа перебільшена . . ."

Щоб допомогти непідготованому читачеві, практикується підготовча праця. Йому подається загальну ідею, про що йдеться в творі, накреслюється загальний хід акції. Не зважаючи на ці додаткові пояснення, остерігає М. Шут, Шекспірових творів „ніколи не можна читати недбало, з половинною увагою, бо вони вимагають повної напруги читачевого ума і всієї інтелігенції та уяви, яку він посідає..."

Але ті пояснення звільняють читача від здогадів щодо фабули. Всю увагу може він спрямувати тепер на епізоди, на характеристику осіб, що випливають з їх слів, на глибинну аналізу їх душевного стану і переживань, на барвисті порівняння, на стиль, на афоризми, якими рясніють Шекспірові твори. Адже й сьогодні, по сторіччях, Шекспірові нащадки часто користуються його готовими висловами, бо не вміли створити чогось досконалішого.

Заглибившись раз у твір, читач починає поволі відкривати, чому Шекспірові твори стали джерелом студій багатьох великих умів, чому Шекспірівські книгозбірні виростають по всьому світі, як храми: ця людина заселила нашу плянету своїми персонажами нарівні з Гомером, з Сервантесом, з Гете. Проходять над землею війни й революції, постають і валяться імперії, покоління йдуть за поколінням у безперервній зміні. Зостаються над тим усім, може в інших костюмах, але незмінні душею й силою пристрастей, закохана пара Ромео і Джульєтта, залишений дочками король Лір, жадібна влади леді Макбет, ошалілий із заздрости Отелло, гноблений сумнівами Гамлет . . . Десятки постатей, повнокровних, неповторних, аж до моторошности завершених відкриваються у нескінченних життьових ситуаціях. Кожне нове покоління ідентифікує себе в них, знаходить себе там, починаючи так нову мандрівку, по шекспіровському світі, що здається, повніший і багатший за саме життя.

Ів. Смолій

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У справі зустрічі

Для української політичної еміграції справа ставлення до українців, що живуть під большевицькою окупацією, і до українського культурного процесу, який у тих умовах відбувається, є важливою проблемою. У нас існує велика розбіжність поглядів на цю справу: т. зв. максималісти, які забороняють іти на виступи мистецьких ансамблів із УССР, а зустрічі й розмови з виконавцями з тих ансамблів вважають майже за національну зраду. З другого боку є наївні чи сантиментальні особи, які оглядали УССР через рожеві окуляри й уподібнилися до Ерріо, який у 1933 році не побачив на Україні страхіття голодового мору і співав дитирамби совєтському режимові.

Якщо у нас справді є політична консолідація на форумі УККА, то давно пора в усій ширині обговорити цю справу на Політичній Раді і встановити зобов'язуючі всіх нормативи, бо самопливом можна заплисти під дурного хату. Ось маємо свіжий приклад такого самопливу — останню зустріч з групою культурних діячів із УССР в „Клюбі Круглого Стола", яку ми зобов'язані проаналізувати й обговорити.

Не так давно виступав у ЗДА ансамбль танцюристів під проводом Вірського. У складі ансамблю була якась кількість агентів КҐБ і політруків, а решта — звичайні підсовєтські люди. З ними варто було зустрічатися, інформувати про нашу діяльність, показати, що ми розуміємо їх становище і співчуваємо, але не обтяжувати їх політичними запитами. Також у пляні культурного обміну відвідують ЗДА групи фахівців з-під совєтів, генетиків, електроніків та ін. в метою ознайомитися із станом певної галузі знань. З ними також, на мою думку, варто відбувати приватні розмови „без політики", виключно з метою контактів з українцями з-під большевицької займанщини.

Інша справа — група культурних діячів учасників останньої зустрічі. Її зорганізувало й очолює так зване „Товариство культурних зв'язків із земляками за рубежем". Це ж та організація, яка присилає нам підступні газетки й брошури, яка надає спеціяльні радіопрограми з метою зламати нам хребта, з метою деморалізувати й скомпромітувати українську політичну еміграцію. Очевидно, згадана група — це не звичайні туристи, що приїхали побачити Америку, а спеціяльно сконструйована „бригада", як новий варіянт знаряддя для натиску на нас. Для того й має вона такий строкатий склад: композитора, драматурга, оперового співака, маляра, артиста, кінорежисера і т. д., щоб кожний наш культурний діяч знайшов у бригаді свого відповідника — „колегу" із своєї галузі.

Ми в засаді не проти зустрічі з такою бригадою, може вона навіть потрібна, але питання: хто повинен її організувати й як переводити. Можна сумніватись, чи ті люди увійшли в склад бригади добровільно, бо радше їх туди відрядили, наказавши знайти контакти з „буржуазними націоналістами", щоб їх розкладати. І не знаємо, хто з них прихильний більше до режиму та хто менше і чи є серед них українські „патріоти в футлярах", але знаємо, що бригаду офіційно очолює згадане Т-во культурних зв'язків, а тому зустріч з такою бригадою — це вже не контакти з українцями з-під большевицького панування, а зудар з акцією режиму, тобто справжня зовнішня політика. На такий політичний контакт могли б може дозволити собі об'єднання „Слово", Літера-

(Закінчення на стор. 3-ій)

РОМАН МІХНЯК

ПРОБЛЕМИ НАШОГО ЗДОРОВ'Я

(9)

Коли воля прагне тривало до певної мети, тоді постають психічні прикмети, які називаємо характером.

Характер є головно витвором волі. Без вільної волі немає характеру. Тому дитина не має характеру, не має його і невільник.

Емоції мають великий вплив на розвиток волі. Людина без емоцій апатична, не може бути активною.

Здібність хотіти це і є воля.

Коли ми вибираємо якунебудь дію, яка нам найбільше подобається чи відповідає, і її виконуємо, то це є вільна воля.

Творення волі вимагає часу.

Для сильної волі потрібний сильний характер, сильне „я".

Воля впливає на фізичні функції організму, від яких великою мірою вона сама залежить.

Малі напруги гартують волю. Добре створювати собі перешкоди.

Сократ, маючи спрагу, часто виливав воду з відра у криницю, щоб зміцнювати свою силу волі.

Малі недомагання як: депресія, болі різного роду, безсонність, неспокій і т. п. можна успішно переламати силою волі.

Українська геронтологія

Геронтологія вчить старших людей, як дбати про здоров'я, щоб довго жити, не хворіти, бути здібним до всякої праці. Це справи загальні для всіх людей на світі. Однак, мають вони характер більше фізичної, як психічної натури людини. І саме психіка даної нації надає геронтології питомий національний характер. Тому можна говорити про українську геронтологію.

Для придбання чи збереження здоров'я психічні моменти відіграють велику ролю. Знаємо нашу, українську емоційність. Українці всім переймаються, але скоро охолоджуються.

Поетичний настрій, співучість, музичність, артистичні уподобання характеризують пересічну українську людину.

Українець любить журитися, тужити, любити, ненавидіти, тішитися, надіятися. Любить старатися й розтрачати, є амбітний і легко стає байдужним, рветься до великого, але не покидає й малого.

У всьому переважає емоційність. Але, без співпраці з логікою, її тяжко контролювати. Українська творча людина, опановуючи свою емоційність, спрямовуючи її в позитивному, логічному напрямі, має всі шанси бути здоровою і довго жити.

Кожна творча, визначна одиниця — це великий капітал нації.

Продовжуючи свою здібність до праці і своє життя, як багато могли б ще зробити всі наші визначні люди, як високо могла б стояти сьогодні українська нація!

Розвиток української геронтології може стати переломовою подією в житті української нації. Коли зуміємо продовжити життя всіх чільних, творчих, активних українських сил, то ми стали б нацією, немов удвоє більшою.

Методи й способи життя, які відповідали б українській психіці, продовжили б життя старших.

Всяка праця для української справи є ознакою ідейности даної одиниці.

Бути здібним до праці, щоб якнайдовше служити рідній справі, себто дбати про здоров'я, — чи це не ідейна справа?

Хто марнує своє здоров'я і скоро вмирає, то це не є тільки його особиста справа, це загальноукраїнська проблема.

Живемо у великій, переломовій добі. Треба мобілізувати всі наші сили, щоб встояти. Кожна одиниця, яка не дбає про своє здоров'я і не здібна до творчої праці, є дезертиром з українського фронту.

Мусимо жити найвищим ідеалом: здобути волю Україні. Тому мусимо бути сильні, здорові, мусимо якнайдовше жити.

Український Інститут Здоров'я

Щоб нашу спільноту — частину української нації, зробити здоровою психічно й фізично, мусить створитися організація, до складу якої входили б найвизначніші наші вчені: лікарі, психологи, суспільники, письменники, філософи і всі інші, заціккавлені цими проблемами.

Так виникнув би Український Інститут Здоров'я.

Це вимагатиме великої праці. Але коли вдасться перетворити нашу неґативну ментальність, неґативну емоційність на позитивну — тоді згодом усе почне нову еру свого розвою.

Завданням такого інституту було б опрацювати всі можливі методи для розвитку здоров'я дітей, молоді і старших, розвивати евгеніку, геронтологію.

Українська нація переносить великі потрясення від часів І-ої світової війни по нинішній час. Маємо великі недомагання фізичні й психічні.

Треба тепер міцної позитивної реакції, щоб нівелювати всі шкоди з часів революційних і воєнних.

Важливу ролю мусіла б відігравати евгеніка, яка прямувала б до піднесення української раси до повної її величі й краси. Гігієна щоденного життя, опіка й догляд над молоддю і старшими, впровадження найкращих метод здоров'я й довшого віку, витворення якнайбільшої вітальности фізичної і психічної,— це було б завданням такого Інституту Здоров'я. Вплив Інституту поширювався б на кожну родину, на кожну одиницю, реалізуючи намічену програму.

Чудову українську землю заселює гарний український народ. Недоля його похилила, але не зломила. Мусимо старатися якнайскоріше піднятися з упадку.

Майбутнє української нації, як і кожної, залежить від величі її молоді.

Наша молодь здібна, пильна, але мусить виробити собі амбіцію вибиватися скрізь на перше місце в світі. Мусить постати ідеал української людини, і це було б одним із завдань Українського Інституту Здоров'я.

Заходом такого Інституту напевно постав би спеціяльний журнал, який всесторонньо висвітлював би всі проблеми здоров'я.

(Кінець)

У справі зустрічі

Закінчення зі стор. 2-ої

турно - Мистецький Клюб чи наукова інституція, але ніяк „Клюб Круглого Стола", який, згідно з прийнятим правильником, є форумом для конфронтації поглядів, що нуртують серед еміграційної громади, але не має підстав бути репрезентатом української еміграції для зударів з підступними ходами „Т-ва культурних зв'язків".

У вольолюбній Америці не заборонено приватних зустрічей, але навіть сантиментальні пані мусять зрозуміти, що з бригадою „Т-ва культурних зв'язків", яке створене комуністичним режимом для розкладу українських політичних еміґрантів, ці еміґранти ніколи не дуєти співати, а викривати жалюгідний стан української нації під окупаційним режимом і показати їй нашу ідейну наснагу та сили, наукові інституції, мистецьку виставку й т. п. Один діяч, якого управа згаданого вище клюбу запрошувала на зустріч, сказав, що піде з умовою, що матиме можливість поставити бригаді кілька політичних запитів. Йому було в цьому відмовлено, бо — мовляв — такі запити зіпсують атмосферу призяни...

Пригадаймо звернення-слово 34-ох культурних діячів з УССР і наші відповіді: 62-ох наших діячів, а також колишніх громадян УССР (що першу опублікованy й надіслану редакціям і відділам Спілки письменників в УССР відповідь наша преса, на жаль, зіґнорувала). Тоді не боялися „зіпсувати атмосферу" і викривали шкідливу для українського народу політику окупанта. Хто ж уповноважив Управу „Клюбу Круглого Стола" ламати нашу поставу? Якщо серед членів тої групи були люди з українською душею, то вони потребували якраз „псування атмосфери", бо сподівалися від нас твердости і принциповости, а підлещування й теляче захоплення сприймали з болем, як вияв м'якотілости і слабодухости української політичної еміґрації.

Студентська молодь, запросивши Кочубея, виявилася мудрішою за „великих політиків" з „Клюбу Круглого Стола", бо вона не боялася „зіпсувати атмосферу" і ставила Кочубеєві драстичні питання, дармащо офіційного представника окупантського режиму не запрошується до свого дому.

Щодо „випрошення" із залі" Л. Полтави, як кореспондента „Свобода", то це жалюгідний епізод. Дивно, що ніхто з присутніх тодi поважних людей не запротестував. Заступник голови „Клюбу Круглого Стола" забув, що в демократичній Америці пресовий орган сам вибирає, куди й коли послати свого кореспондента, і що законспірований зустрічі з бриґадою „Т-ва культурних зв'язків" компромітують еміґрацію.

Є в цьому епізоді ще один аспект, а саме: заступник голови „Клюбу" Є. Стахів „випросив" Л. Полтаву після того, як його пустив до залі голова Управи. Колись Людовик XIV казав: „Франція — це я!", а Є. Стахів показує на практиці, що в „Клюбі Круглого Стола" він є справжнім господарем і командиром. Внаслідок цього група демократів змушена була з жалем покинути клюб. На жаль і на сором Клюбові, „така демократія" продовжується.

А. Гудовський

Жалобною Академією вшановано в Міннеаполісі — Ст. Пол полк. Андрія Мельника

Жалібна Академія, присвячена вшануванню славної пам'яті полковника Андрія Мельника відбулася 5-го грудня в просторій авдиторії церкви св. Константина в Міннеаполісі і була влаштована місцевими відділами ОДВУ, Українського Золотого Хреста та МУН-у в Твин Ситі.

Відкриваючи Академію, проф. А. Грановський, довголітній, тепер почесний голова Організації Державного Відродження України, відмітив, що бл. п. полковник Андрій Мельник був сильною поставою творчої праці. Кришталевість характеру Полковника зискала йому пошану навіть його політичних опонентів і вічну славу й пам'ять в серцях українського народу. На заклик проф. Грановського присутні встали й вшанували хвилинною мовчанкою Небіжчика.

Мистець М. Михалевич, для цієї Академії намальовав великий і гарний портрет бл. п. Полковника, накреслив присутнім життьовий і військовий шлях Небіжчика, підкресливши небуденну відвагу, суворість до себе та ворога й лагідне та батьківське відношення до своїх.

Для бл. п. полк. Мельника було неможливим стати збоку чи відпочивати в добі народньої боротьби за свободу, бо він вважав, що революція має на меті служити тільки потребам нашого народу.

Після реферату п. М. Михалевича присутні почули спогад відомого ветерана Визвольних Змагань — полк. В. Филоновича, що виступив в імені українських ветеранів.

Пан Филонович в сердечних тонах оповів присутнім про рішальну ролю, яку відіграв Небіжчик, як командант Січових Стрільців в життю полк. Филоновича, захоронивши його та його вояків під час боїв на фронті Ворожба — Суми — Харків — Миргород — перед розстрілом большевиками.

Сольовий виступ відомої на терені Твин Ситі співачки — сопрано Оксани Брянь, що з чуттям виконала під фортепяновий супровід пані Флор композицію І. Білогруда на слова Лесі Українки: „Чи довго ще, о, Господи." та „Любіть Україну" музика М. Фоменка, текст В. Сосюри і деклямація уривку з поеми О. Олеся „Терновий вінок", подана Ольгою В. Остапчук з драматичною експресією й глибоким відчуттям змісту вірша — закінчили програму Академії. Заспівавши цілою залею „Чуєш, брате мій", розходилися присутні в поважному настрої створеному академією.

Наступного дня в переповненій українській католицькій церкві св. Константина в Міннеаполісі відслужено врочисту Панахиду за спокій душі бл. п. Полковника Андрія Мельника.

Інж. О. Гайдай

Українська хроніка

● Заходами Відділу ООЧСУ в Балтиморі відбувся 13-го грудня дискусійний вечір, на якому з головною промовою виступив д-р Петро Мірчук. Темою вечора було: „Шляхи і манівці української політики на чужині".

● У Брюсселі, в Бельгії, відбулися 19-го л. черги Загальні Збори „Українського Допомогового Комітету". Головою УДК обрано д-ра В. Поповича, секретарем — мгр. О. Ковалів, редактором „Вісти" УДК — д-р С. Божик.

● Виставка праць мистця Миколи Кричевського розпочалася 12 грудня у Філядельфії в Домі Мистецької Студії. Виставку, що триватиме до 23 грудня, відкрив проф. П. Андрусів.

Пам'яті полк. Андрія Мельника в Дітройті

Українське громадянство Дітройту в глибокому смутку і пошані щиро молилися на панахидах по сл. п. Полковникові Андрієві Мельникові — Голові Проводу Українських Націоналістів, визначному військовикові українських визвольних змагань.

7-го листопада парох Впр. о. Ігумен І. Лотоцький, з о. В. Гавлічем і о. Д. Височанським, відправив заупокійну панахиду в українській католицькій церкві Непорочного Зачаття. Співав чоловічий хор під кер. інж. Я. Филипова.

8-го листопада в українській православній катедрі відправив панахиду настоятель Впр. о. прот. М. Кудинович. Співав хор під кер. І. Кистастого. В жалобному слові о. Кудинович насвітлив жертвенне і повне лицарських прикмет життя Покійного Полковника Андрія Мельника.

У панахидах взяло численну участь громадянство. Зокрема треба відмітити репрезентації Пласту, Українського Золотого Хреста і ОДВУ зі своїми прапорами.

Обласна Управа ОДВУ і УЗХ складає щиру подяку усім громадянам, а також П. Барні, керівникові недільної української радіопередачі в Леміннґтоні, за теплу згадку про сл. пам. Полк. Андрія Мельника.

С. Б.

Бостон вшанував полк. А. Мельника

8-го листопада по Службі Божій о. Іван Данилевич попросив приявних спом'янути великого сина України сл. п. полк. Андрія Мельника, котрий віддав усе життя для України. З сумом слухала українська православна громада та вся патріотична громада Бостону слів свого священика. Усі разом у молитві спом'янули організатора першого українського війська УСС. У молитвах, разом із о. І. Данилевичем просили, щоб Господь прийняв душу сл. п. А. Мельника у царство небесне, та поставив його там, де всі праведники спочивають. Кожний зрозумів, що нестало самого великого захисника і будівничого Української Держави.

На Богослуженні були всі українці, без різниці партійних переконань.

Молитва о. Данилевича супроводилась жалібним співом хору церкви св. апостола Андрія Первозванного, під проводом молодого диригента Антона Пащака.

Після панахиди о. І. Данилевич коротко розповів про заслуги сл. п. Полковника А. Мельника для України. Україно-московських тюрем. Україна мала багато мучеників, що ішли в нерівний бій за волю Батьківщини, та не було сили встоятись перед всіми ворогами.

Ми живемо на свобідній землі Вашингтона і не смієм марнувати часу на релігійні чи партійні свари.

Кожна наша незгода буде продовжувати неволю нашого народу.

Варто над цим подумати і взятись до праці, як заповідав сл. п. полк. Андрій Мельник.

Микола Давискиба

Пітсбурґ вшанував сл. п. полк. А. Мельника

Заходами 6-го Відділу ОДВУ в Пітсбургу відбулася 22 листопада в залі Рузвелт готелю жалобна академія для вшанування пам'яті Полк. Андрія Мельника. Академію відкрив голова Відділу ОДВУ М. Майюш, а вів програму П. Кравчук. Доповідь виголосив член Центр. Управи ОДВУ П. Дорожинський. Мистецьку частину програми виповнили: Анна Комічак, яка відспівала при фортепіяновому акомпаніяменті своїх синів Мар'яна і Романа дві стрілецькі пісні; проф. Михайло Малюк деклямував монтаж поезій Маланюка, Ольжича, Мосендза і Липи п. н. „Балада про непереможного героя"; Стефанія Олійник відчитала власно „На смерть А. Мельника". Академію розпочав молитвою укр. кат. парох Пітсбурга о. Віктор Поспішіль, а закінчив молитвою укр. прав. парох пітсбурзької громади о. Дмитро Сенета.

У неофіційній частині виступали із спогадами про пол. Мельника о. д-р І. Нагаєвський з Мікізраке, о. М. Левицький з Джінет і п. М. Малюк. Докладнішу інформацію про недугу і похорон полк. Мельника подав учасник похорону П. Дорожинський. В академії взяло участь понад 80 осіб, переважно місцевої інтеліґенції. Того самого дня перед академією були відправлені заупокійні панахиди.

Радіопрограма М. Комічака присвятила тієї неділі свою половину передачу майже повністю пам'яті полк. Андрія Мельника.

Марія Малевич, колишня місто-предсідниця УНСоюзу та заслужена громадська діячка на терені Пітсбурґчини, заініціювала по академії збірку на пам'ятник сл. п. Андрія Мельника, складаючи від себе жертву в сумі 25 дол. Збірка вже дала 150 дол.

П. К.

● Із Судану в Африці прогнано 450 римо-католицьких і протестантських місіонарів. Більшість тамошнього населення мусульманські араби, меншість — християни, здебільша мурини. Тепер новий уряд старається, щоб вернулись коло 10.000 політичних втікачів.

З НАШИХ БУДНІВ

ПЕРЕД СВЯТАМИ

Колись, пригадую, в Рідному Краю, в днях золотого дитинства, ми, діти, нетерпляче рахували ті дні, що ділили нас від Свят - Вечора, так само, як рахують їх і в цій країні. Але тут рахують трохи інакше... Загляньте в першу - ліпшу американську газету, — в ній, на першій сторінці, стоїть надрукована: ще стільки, мовляв, і стільки „шапінґових" днів залишилось до Різдва Христового! Бо тут народ, поки ще піде звеличувати Боже Дитятко по церквах і катедрах, мусить з два - три тижні розбиватись по таких „катедрах", як Мейсі, Ґімбелс та інші, розкупити цілі гори всякого блискітливого барахолля, щоб потім, по святах, було що викидати на сміття.

І ми, літератори, поети та письменники цієї Великої Метрополії, з напругою рахуємо передсвяткові дні: саме на другий і третій день Різдва Христового (нового стилю) відбудеться в Ню Йорку Всеамериканський З'їзд Об'єднання Українських Письменників „Слово", сполучений з великим концертом, конференцією, панелем тощо. Вже сама святкова атмосфера, яка товаришитиме З'їздові, промовляє за тим, що пройде він у дусі згоди, єдности й братолюбія, що навіть деякі друзі з Філядельфії, які стоять тепер на воєнних позиціях одне проти одного, під час З'їзду помиряться, впадуть одне одному в обійми!

В кожному разі це більше, як певне, і це гарантує Президія „Слова" з проф. Гр. Костюком на голі, що під час наших нарад ніхто не буде випрошувати за двері кореспондентів газет, а потім перепрошувати їх листовно.

Про дружелюбне настанелення організаторів З'їзду свідчить і те, що в цьому році ми, „старші" літератори, притулимо коло нас і меншого брата, тобто дитячих наших письменників, зорганізованих в Об'єднанні Працівників Дитячої Літератури. В рямцях нашого З'їзду, вони, „опудальці", матимуть повну автономію: можуть собі засідати, дискутувати, питати доповіді, а може схочуть показати нам якійсь Вертеп (нового стилю), тим більше, що під руками будуть такі майстри вертепного лицедійства, як Роман Завадович, Леонід Полтава, Леся Храплива, Богдан Гошовський та інші.

Та поки прийдуть до нас вертепники того чи іншого стилю, не забуваймо, що саме сьогодні, в суботу 19 грудня, завітає до нас старокраєвий св. Миколай, а перше місце його постою буде на ювілейній товариській вечірці нашого знаменитого хору „Думка" в Українському Народному Дому в Ню Йорку. А це мені нагадало, що на появу щедрого Божого Угодника жде в нинішню ніч багато наших дітоньок, не лише в теплих, світлих, гарно вилаштованих домах у цій щасливій країні, але й по сиротинцях, у таборах залишенців в Европі...

Св. Николай, так само, як і добрі янголи, це великі соборники, вони приносять гостинці для розподілу між нашими найменшими за кожним стилем і календарем, на „ваші" і „наші" свята! Тому ще є час і нагода підтримати нашими пожертвами шляхетну акцію „Діти, — Дітям".

Ікер

● Повінь у Південному В'єтнамі коштувала в останніх днях життя 500 особам, а 2.000 мешканців опинились без даху над головою. В минулому місяці нагальні дощі спричинили були також катастрофу повені. Це нещастя тим більше, що комуністичні партизани утруднюють надійство суто-харитативну рятункову акцію.

ОБ'ЄДНАННЯ КОЛ. ВОЯКІВ УПА в США

Секретаріят Головної Управи

Ню Йорк 10. 12. 1964

ЗАЯВА ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОБ'ЄДНАННЯ КОЛ. ВОЯКІВ УПА в США

Вже від ряду літ Головна Управа Об'єднання кол. Вояків УПА в США закликала Головну Управу Товариства був. Вояків УПА ім. ген. Т. Чупринки в ЗДА до об'єднання або бодай до співпраці обох упівських комбатантських організацій. Вистарчить тільки пригадати резолюції Загальних З'їздів Об'єднання кол. Вояків УПА в США у Філядельфії в 1959 році, Шикаґо 1961, та Рочестері 1963.

В 1961 році Головна Управа Об'єднання кол. Вояків УПА в США уповажнила двох членів Об'єднання для переговорів з уповноваженими делегатами Товариства був. Вояків УПА ім. ген. Т. Чупринки. На жаль розмови не дали жодних успіхів. Уповноважені делегати Товариства був. Вояків УПА ім. ген. Т. Чупринки не тільки, що не обмінялись спільними протоколами з розмов, як це було домовлено при зустрічі делегацій, але навіть не відповіли на письмо Головної Управи Об'єднання кол. Вояків УПА в США щодо дальше продовжувати розмови уповноважених делегатів.

Діючи однак в дусі постанов Загальних З'їздів, Головна Управа Об'єднання кол. Вояків УПА в США і надалі старалася здійснити постанови З'їздів. Завдяки ініціятиві Об'єднання" хор. Вояків УПА в США зорганізовано і проведено в 1962 році спільно з Товариством був. Вояків УПА ім. ген. Т. Чупринки та іншими комбатантськими організаціями в Ню Йорку академію по сл. пам. ген. Т. Чупринці.

Тому поява Заяви Головної Управи Товариства був. Вояків УПА ім. ген. Т. Чупринки в ЗДА у „Свободі" від 15. 10. 1964 року прийнято членами Об'єднання кол. Вояків УПА в США з радістю та надіями, що справа переговорів обох комбатантських упівських організацій стала знова відновлена.

Щоб почате діло увінчалось успіхом, Головна Управа Об'єднання кол. Вояків УПА в США закликає Головну Управу Товариства був. Вояків УПА ім. ген. Т. Чупринки в ЗДА виделегувати двох уповноважених представників для переведення розмов в справі об'єднання.

З вояцьким привітом

За Головну Управу Об'єднання ком. Вояків УПА в США

Ю. ЛОПАТИНСЬКИЙ голова — **Мих. ОЗІМКО** секретар

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 15-го грудня 1964 року упокоївся в Бозі наш Найдорожчий ТАТО

бл. п. ЛЕВ МИРОНИК

проживши 77 років.

ПАНАХИДА буде відправлена в неділю, 20-го грудня ц. р. о год. 7-ій веч.

ПОХОРОН в понеділок, 21-го грудня 1964 р., о год. 9-ій ранку до Української Православної Церкви св. Володимира при 160-170 W. 82nd St. в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Mt. Olivet.

Горем прибиті:

ДІТИ і РІДНЯ

ЕКЗЕКУТИВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в Лорейн, Огайо

складає 25 дол. на Фонд Катедри Українознавства, замість квітів на могилу

бл. п. д-ра **РОМАНА СТЕТКЕВИЧА**

ПРО ЗУСТРІЧ У ШИКАҐО

(За „Українським Життям", Шикаґо, 13-го грудня 1964 р.)

Недавно до ЗДА прибула група діячів культури з підсовєтської України. Спочатку ця група побувала в Ню Йорку. Між іншими зустрічами — одну таку влаштував їй „Клюб Круглого Стола", з якої — як відомо — „випрошено" кореспондента „Свободи". Потім діячі з УССР виїхали до Вашинґтону, а опісля до Шикаґо.

Цим представникам з УССР вільно бачитися не тільки з т. зв. „проґресистами", а й із українцями з кол патріотичної, національної української еміґрації. Тижневик у Шикаґо „Українське Життя" з 13-го грудня, за яким ми переповідаємо ту подію, припускає, що: „Можливо, що це було не лише позволення, але й доручення, зважаючи на те, що поїздку спонзорували два відомі товариства — Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном та Українське Товариство зв'язків з зарубіжними країнами, які посвоєму бажають розвивати зв'язки з еміґрацією". Декілька громадських і культурних діячів у Шикаґо, маючи на увазі характер названих товариств та обставин, вирішили не пропустити нагоди зустрітися з людьми з України. Був нашвидку створений, як пише „Українське Життя", приватний комітет, який і розіслав запрошення до декількох десятків українців з патріотичного табору, в першу черґу до людей, відомих у громадському і культурному житті української спільноти в Шикаґо. Кількість осіб, які прибули на цю зустріч, перевищила сподівання організаторів зустрічі: прийшло понад 75 людей. У неділю 6-го грудня, в ресторані „Дипломат" ці особи зустрілися з представниками з Української ССР за спільним обідом. Совєтські туристи, як про це подавала вже раніше „Свобода", — це, в більшості діячі культури. „Українське Життя" називає декілька осіб і кінчає той перелік уточненим обліком: „Усіх близько 18 осіб. В групі було також кілька осіб, непричасних до культури, які супроводжали групу, в тому керівник поїздки Катерина Колосова, голова одного із згаданих товариств".

Офіційно привітав совєтських представників д-р Тома Лапичак, після чого розпочався обід. Людей було так розсаджено за столами, щоб перемішати представників української еміґрації з членами делеґації з УССР, аби дати нагоду обмінюватись думками й поговорити. Д-р Т. Лапичак, відкривши формальну частину зустрічі, назвав її винятковою, бо це — „вперше люди з УССР приходять до еміґрантів, — як сказано в „Українському Житті", — розмовляють з ними, знаходять багато спільного, що єднає, і коли теж люди на еміґрації, не зважаючи на відмінні ідеологічні і політичні погляди, виявляють бажання вітати земляків з України". Далі читаємо там же: „Що нас єднає понад кордони і режими, це українськість і наша спільна культура. Насамперед хочемо бачити в гостях українську людину і як таку їх приймаємо та готові з ними говорити про все те, що нас єднає", — сказав д-р Т. Лапичак. Потім К. Колосова виступила з привітом для українців „за рубежом". Вона не критикувала еміґрацію, а говорила про важкі поневіряння давньої еміґрації. „Очевидно, в її промові, як і у виступах пізніших промовців з групи, було перескравлено досягнення української держави в ділянці економіки, культури тощо" — пише звітодавець в „Українському Жетті". Закінчила вона виступ представленням поіменно усіх діячів з УССР, між якими лише два підписали знане „Слово" до еміґрації у зв'язку з відкриттям пам'ятника Т. Шевченкові в столиці ЗДА, — інші були діячі не з першої ранґи.

Те, що відбулося на зустрічі в Шикаґо потім — „Українське Життя" називає „святом української культури". У мистецькій програмі виступили: Леся Куропась із співом „Рушничка", під акомпаніамент оперового композитора Майбороди (ту пісню написав його рідний брат Платон Майбороода), бандурист Григорій Китастий співав під гру на бандурі; з УССР співак С. Козак виконав арію з опери „Тарас Шевченко" та декілька пісень, після чого, як повідомляє „Українське Життя", — „В приємному настрої публіка так само проспівала кілька загально відомих пісень". Артист київської естради А. Сова розважав присутніх гуморесками та „допустився нетакту і прочитав низькопробний жарт антирелігійного змісту, який одночасно вражав своєю вульґарністю". Присутні українці не аплодували, але аплодували гості.

Після концерту розпочались запити, навіть дискусія. Інж. С. Куропась, М. Куропась, П. Василевський, які вже побували в УССР як туристи, розповідали про свої враження з поїздки, „що їм подобалось, а що менше"... Різко, в піднесеному тоні відповідала К. Колосова на запитання про совєтські порядки, про право туриста вільно мандрувати в СССР, хоча запити були спокійні й речеві.

„Українське Життя" пише: „У сфері загальників, зрозумілих і вповні сприймальних, говорив С. Крижанівський, висуваючи кілька спільних проблем, які можуть і повинні єднати людей в УССР та українців за кордоном": гуманізм, мирні взаємовідносини для усунення небезпеки війни, ідеал матері, який „є також усібленням України". Про це говорив і д-р Т. Лапичак у кінці зустрічі. Д-р Маркусь засудив абсурдну теорію „злиття націй" і питав, чи потурається русифікації в Україні? Сказано було і про призначених на русифікацію українців у СССР поза межами України і на те, що Товариство культурних зв'язків „піклується кількома сотнями тисяч українців в Чехословаччині чи Канаді, а мільйонами українців, в тому і на суцільних заселених територіях в РСФСР чи Казахстані не займається ні Київ, ні Москва." Д-р Маркусь вказав також на брак „справжнього двостороннього культурного обміну з еміґрацією".

Цей виступ, як і виступ Б. Зорича з Торонта, який вказав на неподобства у видавництвах в УССР, — пише „Українське Життя" — „викликав доволі гостру реакцію збоку гостей". Співак С. Козак виступив проти кваліфікування української совєтської культури як провінційної та заперечував право еміґрації на оборону українського характеру міст і культури. Як цитує „Українське Життя", він сказав: „Нам так само дорога українська мова і майбутнє нашого народу, як вам, еміґрантам, і ми чуємось ображеними, якщо ви собі присвоюєте монополь боронити українства. Ми це так само робимо", — заявив під оплески С. Козак, але закінчив твердженням, що нібито український народ може бути щасливий тільки у спілці „з великим російським народом". В такому ж казенно-пропаґандивному тоні була витримана і промова директора Львівського музею ім. Леніна В. Дудикевича.

Шикаґівське „Українське Життя" з 13-го грудня закінчує вістку про ту зустріч такими словами: „... Вона була цікавою і корисною для обидвох сторін", та в кінці обіцяє ще повернутись до цієї теми.

Збори Відділів Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 20-го ГРУДНЯ 1964 р.

ШИКАҐО, Ілл. Місячні збори С-ва Рожд. Пресв. Діви Марії — 259 Відд. в год. 1-ій по пол. в УНС Домі, 1915 W. 51st St. Проситься членство прибути. — П. Трусяк, касир.

БРІДЖПОРТ, Конн. Збори Т-ва Українська Січ — 59 Відд. в 2-ій год. по пол. в УНДомі під ч. 500 Галет вул. Проситься залеглі вкладки вирівняти до до 25-го ц. м. — Управа.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 206-ий Відд. відбудуться 20 грудня. На порядку дня: вибір нової управи на 1965 р. та інші дуже важні справи. Проситься членство прибути та вирівняти свої залеглості. — Є. Тепер, секр.

НЕДІЛЯ, 27-го ГРУДНЯ 1964 р.

ТРОЙ, Н. Й. Річні збори Б-ва св. о. Миколая — 191 Відд. в 2-ій год. по пол. в Українській залі, 391 Second St. — Р. Колодій, секр.

КУРТІС БАЙ, Мд. Річні збори Б-ва св. Петра і Павла — 81-ий Відд. в 2-ій годині по пол. в церковній залі де звичайно. На порядку дня: збирання вкладок та вибір управи на 1965 рік. Проситься прибути на збори. — А. Блауцяк, секр.

Розшуки

ХРИСТИНА ІВАНІВНА ЄРМОЛЕНКО
розшукує свого рідного брата
МИКИТУ ІВАНОВИЧА ОЛЕКСЕНКА

Прошу всіх, хто знає про нього, і його самого, чи когось із його родини написати на адресу:

Chrystyna Jermolenko
544 E. Godfrey Avenue
Philadelphia, Pa. 19120. USA

Також прошу п. М. ОЛЕКСЕНКА з Порт Муррай відгукнутися.